

UNIVERSITY GOCE DELCEV – STIP
FACULTY OF LAW

STUDENT'S
SOCIAL
SCIENCE
JOURNAL

YEAR 2018, ISSUE NUMBER 4

**STUDENT'S SOCIAL SCIENCE JOURNAL
FACULTY OF LAW
UNIVERSITY GOCE DELCEV – STIP**

**Year 2017, Issue Number 4
ISSN 2545-4021**

Publisher:

prof. Jovan Ananiev, Ph.D

Editorial Board

prof. Blažo Boev, Ph.D

prof. Liljana Gudeva – Koleva, Ph.D

Risto Kostruranov, LL.M

prof. Jovan Ananiev, Ph.D

Ass. Prof. Ana Nikodinovska Krstevska, Ph.D

International Editorial Board

Ivan Ilic

Faculty of Law, University in Nis, Serbia

Agim Nuhiu

Faculty of Law, State University of Tetovo, Macedonia

Dunja Duić

Faculty of Law in Osijek, Croatia

Olga Koshevaliska

Assistant professor at the Faculty of Law
Goce Delchev University in Shtip, Macedonia

Elena Maksimova

Teaching assistant at the Faculty of Law,
Goce Delchev University in Shtip, Macedonia

Ana Nikodinovska Krstevska

Assistant professor at Faculty of Law,
Goce Delcev University in Shtip, Macedonia

Olga Sidenko

Senior lecturer in political science at Voronezh state University,
Lecturer at Voronezh State University, Russia

Dimitar Apasiev

Assistant professor at the Faculty of Law,
University Goce Delcev – Shtip, Macedonia

Andon Majhoshev

Assistant professor at the Faculty of Law,
University Goce Delcev – Shtip, Macedonia

Darya Scheglova,

Senior lecturer in political science at Voronezh state University,
Lecturer at Voronezh State University, Russia

Boryana Aleksandrova

Sofia University “St. Kliment Ohridski”, Bulgaria;

Faculty of Law, Department for International Law and International Relations, Bulgaria
Giorgia Bevilacqua
National Research Council, Institute for Research on Innovation and Services for Development “, Italy
Nives Mazur Kumrić
Faculty of Law, University of Liège, Belgium

Editorial Staff

Ass. Prof. Ana Nikodinovska Krstevska, Ph. D
Ass. Elena Maksimova, LL.M.
Elena Trajkovska, Student
Kire Ivanov, Student

Editor in chief

Ass. Prof. Ana Nikodinovska Krstevska, Ph. D

Language editor

Danica Gavrilovska-Atanasovska
(Macedonian language)

Technical editor

Slave Dimitrov
Blagoj Mihov

Address of the Editorial office

University Goce Delcev – Stip
Faculty of Law
ul.”Krstev Misirkov” BB PO.BOX 201
PO. Box 201, 2000 Stip
Republic of Macedonia

СОДРЖИНА:

АТАНАСОВСКА Невенка, *ПРАВНАТА ИНФОРМАТИКА И НЕЈЗИНАТА ПРИМЕНА*.....стр.5

БОГДАНОВА-СМИЛЕВСКА Билјана, *КРИВИЧНО-ПРАВНА ОДРЕДЕНОСТ НА ЗЛОУПОТРЕБАТА НА ДРОГА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА*.....стр.11

БОЖИНОВСКА Елица, *АКРЕДИТИВОТ КАКО БАНКАРСКИ ИНСТРУМЕНТ ВО МЕЃУНАРОДНИОТ ПРОМЕТ НА СТОКИ И УСЛУГИ*.....стр.23

ГОЦИРОВ Кирил, *ЕВРОПЕИЗАЦИЈАТА НА ЗАПАДЕН БАЛКАН*.....стр.31

ЗАХОВА Цветанка, *ОДГОВОРНОСТ НА ПРЕВОЗНИКОТ ВО МЕЃУНАРОДНИОТ ПРЕВОЗ НА СТОКА*.....стр.37

ИЛИЕВА Ивана, *ПОИМОТ РЕОРГАНИЗАЦИЈА И ПЛАН ЗА РЕОРГАНИЗАЦИЈА ВО СТЕЧАЈНА ПОСТАПКА ВО ПРАВОТО НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА*.....стр.47

МИЦЕВСКА Каролина, *ОДНОСИТЕ СО ЈАВНОСТА И ВЛИЈАНИЕТО ВРЗ ЈАВНОТО МИСЛЕЊЕ*.....стр.55

МЛАДЕНОВА Ева, *АНАЛИЗА НА МАКЕДОНСКИТЕ БЕРЗАНСКИ ИНДЕКСИ МБИ10 И ОМБ СО ПОСЕБЕН ПРЕГЛЕД НА 2016 ГОДИНА*.....стр.63

РИБАРЕВ Симеон, *ОБВРСКИТЕ НА ИЗВЕДУВАЧОТ КАЈ ДОГОВОР ЗА ГРАДЕЊЕ СПОРЕД МАКЕДОНСКОТО ПРАВО*.....стр.73

СТОЈАНОВА Жаклина, *ПОЛОЖБА НА СТРАНСКИТЕ РАБОТНИЦИ, МИГРАНТИТЕ И ЛИЦАТА БЕЗ ДРЖАВЈАНСТВО СПОРЕД МАКЕДОНСКОТО НАЦИОНАЛНО ПРАВО*.....стр.83

ХРИСТОВ Павле, *НАДВОРЕШНА ПОЛИТИКА НА ЕВРОПСКАТА УНИЈА КОН РЕПУБЛИКА ТУРЦИЈА*.....стр.91

СЕКЦИЈА ПОСВЕТЕНА НА АНТИДИСКРИМИНАЦИЈА, ПРЕВЕНЦИЈА НА ГОВОР ОД ОМРАЗА И КРИМИНАЛ ОД ОМРАЗА.....стр.99

АМЕДОВ Абдул, *ДИСКРИМИНАЦИЈА ВРЗ ОСНОВА НА НАЦИОНАЛНА ПРИПАДНОСТ*.....стр.101

БОЖИНОВСКА Елица, *ПРАВО НА АБОРТУС И ЗАКОНСКИТЕ ПРОЦЕДУРИ ПРИ ОСТВАРУВАЊЕ НА ОВА ПРАВО*.....стр.105

ЗАХОВА Цветанка и КОСТУРАНОВА Ана, *ГОВОРОТ НА ОМРАЗА ВО ЈАВНИОТ ДИСКУРС И НИВОТО НА НЕГОВА ТОЛЕРАНЦИЈА ВО МАКЕДОНСКОТО ОПШТЕСТВО*.....стр.111

ЈОВАНОВА Душица, <i>ГОВОР НА ОМРАЗА И МЕДИУМИ</i>	стр.117
КАРОВА Марина, <i>ЗАБРАНАТА ЗА ТОРТУРА НА МЕЃУНАРОДНА И НАЦИОНАЛНА СЦЕНА</i>	стр.121
МАРИНКОВА Марија, <i>ГОВОР НА ОМРАЗА И МЕДИУМИ</i>	стр.129
МИТРОВИЌ Давид, <i>НЕЗАВИСНОСТ НА СУДСТВОТО КАКО ЗНАЧАЕН ПОСТУЛАТ ВРЗ КОЈ СЕ ЗАСНОВА ВЛАДЕЕЊЕ НА ПРАВОТО</i>	стр.153
НИКОЛОВ Иван и КАРОВА Марина, <i>СЛОБОДА НА ИЗРАЗУВАЊЕ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА</i>	стр.159
НИКОЛОВ Иван, <i>КРИМИНАЛ ОД ОМРАЗА И МАРГИНАЛИЗИРАНИ ГРУПИ</i>	стр.163
РАЈЧИНОСКИ Ѓорѓи, <i>ПОЛИТИЧКА ДИСКРИМИНАЦИЈА СО ОСВРТ НА ПОЛИТИЧКАТА ДИСКРИМИНАЦИЈА ВО РАБОТНИТЕ ОДНОСИ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА</i>	стр.169
РИСТОВСКА Венета, <i>ПРИПАДНОСТА КОН ЕТНИЧКИТЕ ЗАЕДНИЦИ И ВЕРСКИТЕ УБЕДУВАЊА КАКО ОСНОВИ ЗА ДИСКРИМИНАЦИЈА ВО РАБОТНИТЕ ОДНОСИ</i>	стр.177
СТЕПАНОВСКА Моника, <i>РАСА, БОЈА НА КОЖА И ЕТНИЧКА ПРИПАДНОСТ – ДОМИНАНТНИ ОСНОВИ ЗА ДИСКРИМИНАЦИЈА</i>	стр.183
ТОМЧЕВСКА Симона, <i>ДИСКРИМИНАЦИЈА БАЗИРАНА ВРЗ ПОЛ</i>	стр.189
ТРАЈКОВА Александра, <i>РОДОВА РАМНОПРАВНОСТ И ДИСКРИМИНАЦИЈА НА ЖЕНАТА</i>	стр.195
ЧЕСТОЈНОВА Пепица, <i>ДИСКРИМИНАЦИЈА ВРЗ ОСНОВА НА ЕТНИЧКО ПОТЕКЛО</i>	стр.199

ГОВОРОТ НА ОМРАЗА ВО ЈАВНИОТ ДИСКУРС И НИВОТО НА НЕГОВА ТОЛЕРАНЦИЈА ВО МАКЕДОНСКОТО ОПШТЕСТВО

Апстракт: Во најширока смисла, изразот „говор на омраза“ означува усно или писмено комуницирање или друг облик на јавно изразување на став во кој било облик на комуникација со други, кој содржи намера, заснована врз предрасуди, да дискриминира, вознемири, предизвика реакција или поттикне негативен став, нетолеранција, непријателство или насилство спрема поединци или групи луѓе. Говорот на омраза се темели на нивната расна или родова припадност, возраст, етничка припадност, националност, верско уверување, сексуална ориентација, родов идентитет, хендикеп, јазична припадност, културна припадност, морални или политички ставови, социјална состојба, занимање, ментални и физички особини или која било друга особина. Иако во КЗ се предвидени низа инкриминации на говорот на омраза, во реалноста постои недостаток на судска пракса и сосема мал број на регистрирани случаи на казнено гонење кои се резултат на игнорантскиот однос на институциите и резервирањето однос кон примената на законските одредби. Сведоци сме на бројни кампањи на невладиниот сектор кои се залагаат за подигнувањето на свеста во општеството, како и препознавањето и дејствувањето против овој феномен. Сепак, овие кампањи тешко допираат до граѓаните што резултира со јавен простор полн со говор на омраза во сите сфери на јавното информирање и секојдневниот живот. Факт е дека македонското општество има висок степен на толеранција на говорот на омраза. Останува да се запрашаме дали ова е резултат на нефункционалноста на институциите или поради ниската свест на граѓаните?!

Клучни зборови: *функционирање, институции, регистрирани случаи*

HATE SPEECH IN THE PUBLIC DISCOURSE AND THE LEVEL OF ITS TOLERANCE IN THE MACEDONIAN SOCIETY

Abstract: In general, the term "hate speech" means an oral or written communication or other form of public expression of attitude in any form of communication with others containing purpose, based on prejudices, discrimination, disturbance, provoking reactions or to impel a negative attitude, intolerance, hostility or violence against individuals or groups of people. Hate speech is based on race or gender, age, ethnicity, nationality, religious beliefs, sexual orientation, gender identity, disability, cultural background, moral or political views, social status, occupation, mental and physical traits or any other feature. Although the Criminal Code provides a series of incriminations about the hate speech, in reality there is a lack of judicial practice and a very small number of registered cases of criminal prosecution as a result coming from the ignorant attitude of the institutions and the reserved respect towards the statute. We are aware of numerous campaigns of NGOs who are raising awareness in the society, as well as recognizing and acting against this phenomenon. However, these campaigns aren't reaching to the citizens' consciousness which results with huge amount of hate speech in all spheres of public briefing and daily life. It's a fact that Macedonian society has a high grade of tolerance of hate speech. It remains to ask ourselves whether this is a result of the dysfunction of the institutions or because of the low level of people's conscience?!

Keywords: *function, institutions, registered cases.*

Вовед

Говорот на омраза подразбира изразување на омраза за определена група. Тој се користи за да се навреди едно лице преку расната, етничката, религиската или друга група на која тоа лице ѝ припаѓа. Таквиот говор генерално настојува да ја осуди или обесчовечи индивидуата или групата или да изрази гнев, омраза, насилство или презир кон нив. Тој носи порака за инфериорност на членовите на односната група и осудува, понижува и е полн со омраза. Практично, сите расистички, ксенофобични, хомофобични и други поврзани деклинации на идентитетско напаѓачко изразување би можеле да се подведат под поимот говор на омраза. Поточно, говорот на омраза како концепт се однесува на цел еден спектар на негативен говор, протегајќи се од говор кој изразува, поттикнува, повикува или промовира омраза, до повредливи зборови и епитети, па дури и (иако дискутабилно) екстремни примери на предрасуди, стереотипи и пристрасност. Говор на омраза не носи друго значење освен став за суштинска нееднаквост помеѓу луѓето. Тој е облик на општествено и политичко исклучување, декларација на непријателство кон еден сегмент од граѓаните во општеството. Овој говор потенцијално води кон криминал од омраза, а исто така може да води и кон геноцид: кога определена група ќе биде понижена или обесчовечена и со ваквиот говор ќе се држи надвор од „заедницата на еднакви“, потоа таа лесно може да стане предмет на физички напади и насилство. Исто така, јазично заснованата класификација или симболизација е еден од мерливите чекори кон геноцид. Говорот на омраза има штетно влијание на општествениот ред, мир и квалитетот на животот на заедницата и тоа правејќи ги членовите на виктимизираните заедници плашливи, лути и сомнителни кон другите групи и кон структурата на моќ која би требало да ги заштити. Овој говор има капацитет сериозно да ја оштети социјалната ткаенина и да ги раздели заедниците.¹⁴⁰

1. Говорот на омраза во политичкиот дискурс

Говорот на омраза најчесто е средство за манипулација за остварување на скриени, најчесто незаконски интереси и неправедни цели. Со говорот на омраза најмногу се манипулираат необразовани, неучи и неупатени лица. Говорот на омраза, во таа смисла, можеме да го согледаме како пропагандна техника. Политичарите понекогаш го користат говорот на омраза како средство за манипулација, односно како пропагандна техника за собирање гласови. Тие се потпираат и го засилуваат дискурсот на исклучивост и поделеност, така што граѓаните во јавноста одделни пораки не можат да ги препознаат како говор на омраза, токму заради пристрасното согледување на реалноста во која живеат. Говорот на омраза спаѓа во областа на меѓугрупни односи помеѓу кои не постои согласност за важните општествени прашања кои се однесуваат на распределбата на моќ, права и привилегии. Затоа што не постои согласност за проблемот, постои заинтересираност околу спорните прашања. Пораките на омраза предизвикуваат значајни последици на меѓугрупните односи по желба на манипулаторот, а народната маса за тоа не е ни свесна. Доколку говорот на омраза се пренесува преку некој масивен медиум, неговиот ефект е многу поголем. Многу често, во политичкиот дискурс се сретнуваме со двосмислени искази, фигуративни описи, предимензионираност на стварноста или затскриени пораки, кои само се насетуваат или имплицитно се кажани. Исто така и говорот на омраза не мора секогаш експлицитно да биде изговорен, туку може да биде реализиран и преку некоја стилска фигура или неа да ја содржи како

---

¹⁴⁰ Слобода на изразување и говор на омраза. Преземено на 4 јануари 2017 г.; <http://www.osce.org/mk/skopje/116610?download=true>,

составен ентитет на неговата структура, но и воопшто да не биде вербално материјализиран, туку да се претстави преку предмет, на кој му се дава преносно или симболичко значење, различно од основното.

Како пример за анализ може да се земе изјавата на Никола Груевски која вели: „да беше Делчев денеска жив... нему ќе му беше пратен само Косето да ја заврши приказната со таков човек“.¹⁴¹ Со вака употребената метафора, Н. Груевски иронично се повикувал на улогата по која е познат Косето во историјата и го трансферира во рецентни околности. Во својот паралелизам, Груевски воспоставува аналогија меѓу жртвите на Косето и Зоран Заев („таков човек“), кои во поимањето на оние на кои им се обраќа Груевски, се сметаат за предавници, шпиони, изроди, непријатели, за да го заврши метафоричниот говор со императивот за дејствување даден од Гоце Делчев да го убие, егзекутира, предавникот („да ја заврши приказната“). Со ваквата порака, Никола Груевски не само што имплицитно упатил говор на омраза кон Зоран Заев, туку таа се однесува и на секој член или симпатизер на СДСМ.¹⁴²

Освен ова, уште еден пример за говор на омраза во РМ, е оној врз основа на сексуалната определба. Тој иако е застапен во социјалните мрежи и медиуми, тој се користи дури и во државните институции. Како пример за тоа може да се прикаже говорот на пратеникот Драгиша Милетиќ на пленарна седница во Собранието на РМ, каде при одржување на расправа за промена на Уставот, тој изјави дека: „Хомосексуалноста е болест, а вие ако сте во чекор со модата, одете, ама пазете кога одите, мора да биде тоа строго покрај сид“.

2. Говор на омраза во медиумскиот простор

Медиумскиот систем станува еден од критериумите за демократичноста на едно општество, ползувањето и заштитата на човековите права. Од тоа како е поставен медиумскиот систем во една држава, зависат и професионалните стандарди и условите за дејствување на медиумите, но и многу битната медиумска култура која е во директна зависност и од политичката култура. Говорот на омраза и изразите што содржат негови елементи имаат поштетно влијание доколку се шират преку медиумите, што дополнително ја зголемува одговорноста на новинарите.

Како пример за тоа може да се наведе изјавата на главниот и одговорен уредник на телевизија „Сител“, Драган Павловиќ – Латас, кој во еден момент од интервјуто со Зоран Заев директно му се обраќа со зборовите: „Зоран Заев лажете ко Турчин“.¹⁴³ На овој начин новинарот ги дискриминираше сите припадници на турската национална заедница, ширејќи стереотип дека лажеле. Служењето со дискриминаторен речник, како и дискредитирањето на соговорникот, претставуваат еклатантно кршење на етиката во информирањето на јавноста и злоупотреба на функцијата новинар. Поттикнувањето стереотипи по која било основа има последици и врз работењето на медиумот и врз перцепциите на јавноста.¹⁴⁴

---

¹⁴¹ Видеоснимка од изјавата на Никола Груевски на митинг на ВМРО ДПМНЕ во Делчево на 7.12.2016 г. Преземено на 20 декември 2016 г.; <https://www.youtube.com/watch?v=R0r3q2KATwA>

¹⁴² Зошто праќањето на Косето и крстот за Заев мораат да бидат санкционирани. Преземено на 19 февруари 2017 г.; <http://respublica.edu.mk/blog/2016-12-16-09-14-47>

¹⁴³ Интервју помеѓу Зоран Заев и Драган Павловиќ-Латас. Преземено на 25 декември 2016 г.; <https://www.youtube.com/watch?v=gDIOOBNZx1Y>

¹⁴⁴ „Соросоиди“, „Лажеш како Турчин!“ – интервју полно со говор на омраза и со стереотипи. Преземено на 19 јануари 2017 г.; <http://proverkanafakti.mk/sorosoidi-lazhesh-kako-turchin-intervju-polno-so-govor-na-omraza-i-stereotipi/>

Уште еден пример за говор на омраза е онаа парола која на протестот организиран од страна на ВМРО-ДПМНЕ пред Државната изборна комисија одржан на 16.12.2016 година, дел од демонстрантите извикуваа „Клетите Шиптари!“¹⁴⁵

Етичкиот и професионалниот Кодекс на новинарите им налага посебна одговорност за јавно искажаниот збор. Нивните ставови се важни фактори во обликувањето на јавното мислење, поради што говорот на омразата е неспоив со новинарската етика. Тоа значи дека медиумот и новинарот не треба да објавуваат материјал (информација, слика, мислење, коментар), кој има за цел да шири непријателство или омраза, или ако постои голема веројатност дека објавениот материјал ќе предизвика непријателство или омраза спрема некого поради неговата раса, етничка припадност, пол, вера, политичка припадност, сексуална ориентација, физички недостаток итн. Меѓутоа, постојат доста дилеми околу дефинирањето на поимот говор на омраза што доведува до тоа, тој или да не биде препознаен или пак да се девалвира, со што јавноста нема да го препознае како опасен. Постои тенденција секоја појава на навредлив говор или јавно манифестирање на некултура и нетолерантност кон поинаквото, најчесто, политичко мислење, да се нарекува „говор на омраза“ со што терминот девалвира и ја губи смислата. Од друга страна, сосема јасни изрази на говор на омраза се дефинираат само како силен емотивен изблик на патриотизам или манифестација на развиеното национално чувство, што повторно резултира со девалвирање и обесмислување на оваа опасна појава во јавниот дискурс. Но, најчесто оние што го користат говорот на омразата се обидуваат да го прикажат како слобода на изразувањето.¹⁴⁶ Медиумите ги злоупотребуваат комуникациите преку начини и техники со кои јавното мислење и разбирањето на граѓаните се обликува и креира со цел освојување и одржување на власта.¹⁴⁷ Социјалните медиуми претставуваат можеби и најкористеното средство преку кое се изразува говорот на омраза. Постојат две причини за тоа. Првата е тоа што секој поединец има пристап до социјалните мрежи, додека втората е релативната анонимност која им овозможува избегнување на одговорност за „интернет насилството“. Во 2003 година Советот на Европа донесе и посебен Протокол за говорот на омраза на интернет чија цел е двократна: да се хармонизира казненото право во борбата против расизмот и ксенофобијата на интернетот, и да се унапреди меѓународната соработка во оваа област.¹⁴⁸ Така, како примери во овој дел може да ги напоменеме текстовите објавени на порталите, и тоа: на дневниот весник „Вечер“, со наслов „Комуњари и соросоиди, засрамете се!“¹⁴⁹; Порталот Дудинка, со наслов „Педерите ќе го напаѓаат Охрид во октомври“¹⁵⁰; Порталот Народен глас, со наслов „Дрогирани КАУБОЈЦИ на РЕЖИМОТ повторно пред Влада ја нападнаа екипата на Телевизија 24“.¹⁵¹

¹⁴⁵ Видео од протестот на ВМРО-ДПМНЕ, 16.12.2016 г. Преземено на 12 јануари 2017 г.; <https://www.youtube.com/watch?v=bGpzF-nHILE>

¹⁴⁶ Прирачник за етика во новинарство. Преземено на 13 февруари 2017 г.; <http://znm.org.mk/wp-content/uploads/2016/03/Прирачник-за-етика-во-новинарството-мај-2012.pdf>

¹⁴⁷ Слобода на изразување и говор на омраза. Преземено на 25 јануари 2017 г.; <http://www.osce.org/mk/skorje/116610?download=true>

¹⁴⁸ Конвенцијата за гонење на акти од расистичка и ксенофобична природа направени преку компјутерски системи (Конвенција за сајбер-криминал) донесена во 2001 година и Дополнителен протокол кон конвенцијата донесена во 2003 г.;

¹⁴⁹ „Комуњари и соросоиди засрамете се“. Преземено на 12 јануари 2017 г.; <http://vecer.mk/makedonija/komunjari-i-sorosoidi-zasramete-se>

¹⁵⁰ „Педерите ќе го напаѓаат Охрид во октомври“. Преземено на 14 јануари 2017 г.; <http://dudinka.mk/педерите-ќе-го-напаѓаат-охрид-во-октомври>

¹⁵¹ „Дрогирани КАУБОЈЦИ на РЕЖИМОТ повторно пред влада ја нападнаа екипата на Телевизија 24“. Преземено на 14 март 2017 г.; <http://narodenglas.com/дрогирани-каубојци-на-режимот>

Заклучок

Говорот на омраза причинува голема штета како на конкретната индивидуа односно група на која се однесува, така и на општеството во целина. Тој нанесува емоционална и психолошка болка на жртвите, влијае на општествената мобилност и просперитетот во работата, и психолошките одговори на ваквите вербални напади се состојат од чувство на пониженост, изолираност, мрзаење и сомневање на себеси. Говорот на омраза го повредува „пазарот на идеи“, образовната средина и идеалот на еднаквоста - еднаквиот третман и принципот на недискриминација кои се фундаментални за секое демократско општество: говорот. Според она што го изложивме, може да се заклучи дека говорот на омраза е сеприсутен во македонското општество и дека медиумите претставуваат најголем дистрибутер на говорот на омраза. Во голема мера ова се темели на фактот што се преминува границата на слободата на изразување од страна на новинарите и тоа доведува до не можност за разликување на слободата на изразување од говорот на омраза. Од друга страна, анонимноста која луѓето ја уживаат користејќи ги социјалните мрежи им дозволува да шират говор на омраза имајќи предвид дека нема да бидат санкционирани за своите постапки. Во прилог на ова оди и фактот дека во Република Македонија постои недостаток на судска пракса и сосема мал број на регистрирани случаи на казнено гонење, кои се резултат на игнорантскиот однос на институциите и резервираниот однос кон примената на законските одредби.

Користена литература

- Bogdanovic A. (2010) Govor mrznje, Znakove i poruke - casopis iz komunikologije, broj III-1, 53-62
- Cosic I., Govor mrznje I mediji, Kako prevazici govor mrznje?, Zbornik radova, Banja Luka, 2014
- Komosar Z., Sloboda govora i govor mrznje, Zbornik radova, Banja Luka, 2014
- Kunić A. (2010) Sloboda izražavanja na granici između prava i odgovornosti za javno iskazanu riječ, Govor mržnje, Zbornik radova 1, 473-482
- Sprovednjenje antidiskriminacionih politika u Srbiji. Преземено на 15 јануари 2017 г. <http://www.doiserbia.nb.rs/img/doi/1450-6637/2014/1450-66371402003D.pdf>
- Vasović, M. (2002). Govor mržnje. Fakultet političkih nauka Beograd, Prizma, Mesečne političke analize, Centar za liberalno-demokratske studije. Beograd
- Zupanovic B., Govor mrznje i jezikke manipulacije u Bosni i Hercegovini, Kako prevazici govor mrznje?, Zbornik radova, Banja Luka, 2014
- Камбовски В., Лазарова-Трајковска М. (2012) Правна анализа на концептот на казненото дело на омраза и говорот на омраза, ОБСЕ, Скопје
- Михајлова Е., Шеќерџиев Т., Бачовска Ј. (2013) Слобода на изразување и говор на омраза, ОБСЕ, Скопје;
- Правна анализа на концептот на казнено дело на омраза и говорот на омраза, ОБСЕ, Полиестердеј, Скопје, 2012
- Прирачник за етика во новинарство. Преземено на 13 февруари 2017 г. <http://znm.org.mk/wp-content/uploads/2016/03/Прирачник-за-етика-во-новинарството-мај-2012.pdf>